

SAMSPILL

Nyhetsbrev nr. 4 2006

**Lillegården
kompetansesenter**

Statlig spesialpedagogisk støttesystem

Lillegården kompetansesenter

Bergsbygdaveien 8, 3949 Porsgrunn

www.statped.no/lillegarden

Red; gudmund.sandsleth@statped.no

SAMSPILL er Lillegården kompetansesenters uregelmessige nyhetsbrev. Nyhetsbrevet tar opp faglige tema og bringer informasjon om senterets arbeid som vi mener kan ha interesse spesielt for PP-tjenesten. Nyhetsbrevet finnes elektronisk:

www.eldhusetfagforum.no.

LP-modellen
læringsmiljø og pedagogisk analyse

105 skoler fra Kautokeino i nord til Risør i sør deltar nå i LP programmet. PPT i de forskjellige kommunene har ansvar for arbeidet med LP på den enkelte skole. I Stavanger deltar 5 skoler i programmet og kontaktperson for LP veilederne, PPT rådgiver Solfrid M. Larsen har noen synspunkter på arbeidet med LP-programmet.

Solfrid M. Larsen Foto: Elin Kragset Vold

Hensikten med LP-modellen er å skape læringsmiljø som gir gode betingelser for sosial og skolefaglig læring hos alle elever. PP-tjenesten skal i sitt arbeid bl.a. bistå barnehager og skoler med kompetanse- og organisasjonsutvikling. I praksis har dette vist seg å være en utfordring pga mange enkeltsaker. St.meld. nr.23 forutsetter økt satsning på systemretta arbeid slik at barnehager og skoler kan løse flere oppgaver selv.

Da PP-tjenesten i Stavanger bestemte seg for å bli med i LP-modellen,

lå nettopp noe av begrunnelsen i at vi på en systematisk måte ville få opplæring i å drive kompetanse- og org.utvikling i skolen. Samtidig kunne denne modellen vise til gode resultater med utgangspunkt i forskningsbasert kunnskap om hvilke tiltak som virker og hvilke som ikke virker. At lærerne kunne få kompetanseheving i å kartlegge, analysere og utvikle gode læringsmiljø, realisere tilpasset opplæring og å kunne bruke modellen som en strategi for å arbeide med Kunnskapsløftet, syntes vi var et svært godt utgangspunkt for å drive med forebyggende systemrettet arbeid. Det ble vurdert å være av stor verdi at alle involverte parter skulle få opplæring fra Lillegården kompetansesenter.

I Stavanger var det 5 skoler som startet opp med LP-modellen høsten 06. Disse skolene og PP-tjenesten har forpliktet seg til å følge LP-modellen i to år fremover. Dette involverer ca 20 lærergrupper derav 120 lærere, 1985 elever og 10 veiledere fra PP-tjenesten. Det er kontaktpersonene til de respektive skolene som er LP-veiledere. Det betyr at vi får arbeidet svært systematisk med de skolene vi er kontaktpersoner for som deltar i LP-modellen. Kontrakten med Lillegården kompetansesenter betinger at skolene må sette av tid og tilrettelegge for gjennomføring av modellen før en starter jobbingen. I lærergruppene er vi faste deltakere, noe som gir oss svært gode muligheter til å bli kjent med alle lærerne på den enkelte skole, skolens kultur- og organisasjon på. Derfor gir arbeidet gjennom LP-modellen oss et særdeles godt

grunnlag til å bistå skolene med kompetanseheving og org.utvikling. PP-tjenesten opplever det også som et "løft" i egen kompetanseheving og påvirkningsmulighet inn i skolene.

At fokus i så stor grad blir dreid fra individperspektiv til aktør- og kontekstperspektiv, ansvarliggjør skolene og lærerne med å møte elevenes behov, samtidig som det er lettere for lærere å se hvilke muligheter de har til å sette inn tiltak for å hjelpe elevene.

DVD om AD/HD.

Henning Plischewski, Russell Barkley og Peter Arnesen. Foto: Eli Kragset Vold

Styrmenn uten ratt

DVD/m. veileder Henning Plischewski, Peter Arnesen.

Mer informasjon om "AD/HD Styrmenn uten ratt", se: www.styrmennutenratt.no

Bruk av DVD er en banebrytende måte å spre kunnskap på om et komplisert tema. På en enkel måte "klikker" en seg inn på forskningsbasert og oppdatert informasjon om AD/HD.

Det er to ansatte ved henholdsvis Lillegården - og Sørlandet kompetansesenter som har utarbeidet og produsert DVDen, seniorrådgiver Henning Plischewski og nevropsykolog Peter Arnesen.

Gruppen barn og unge med AD/HD-problematikk representerer en utfordring for skolen. På den andre siden kan skolen også representere en stor utfordring for elever som selv opplever slike vansker.

AD/HD er en livsløpssvanske og forskning viser at desto tidligere oppvekstmiljøet blir oppmerksomme på vansken, desto lettere unngås tilleggsvansker.

Har vi spørsmål knyttet til modellen eller teori grunnlaget, har vi alltid mulighet for å bringe spørsmålene videre til Lillegården

kompetansesenter. Opplæringen som går over to år parallelt med at modellen brukes i praksis, gir svært gode muligheter for læring og å integrere modellen som en del av arbeidet vårt. Totalt sett er det en relativt krevende modell å følge, men den gir mye tilbake. Både skolene og PP-tjenesten har i startfasen hatt mange spørsmål knyttet til utføringen av modellen og de har vi fått svar på. Så langt har alle skolene meldt fra om gode erfaringer og gode resultater.

Det er mange myter og feiloppfatninger om diagnosen AD/HD og dermed om de barn og unge som har disse vanskene. Dette er bakgrunnen for DVDen som i tillegg til å gi informasjon, er et godt verktøy for refleksjon rundt diagnosen.

Målgruppen

Målgruppen for "Styrmenn uten ratt" er alle ansatte på ulike områder i skolesystemet, lærere, PP-rådgivere og helsepersonell. Og selvfølgelig pårørende til barn og unge med AD/HD. DVDen egner seg også godt for fagsamlinger for diskusjon og refleksjon over temaet, fordi innholdet berører en lang rekke områder som har konsekvenser for opplæringen.

Oppslagsverk

Filmen er laget som en "oppslagsverk" der en rekke internasjonalt og nasjonalt anerkjente fagpersoner bidrar med kunnskap og erfaringer på områder som har konsekvenser for hvordan opplæring av barn og unge med AD/HD kan og bør gjennomføres. Ungdom som selv har AD/HD deltar også i filmen.

Professor Russell Barkley regnes som den fremste forskeren på AD/HD i dag og er en av mange som gir av sin kunnskap og erfaring også på filmen. "Jeg vil gi foreldre til barn med AD/HD det verktøyet de trenger for å holde seg informert og stille spørsmål ved alt de leser og hører om lidelsen, slik at de best mulig kan støtte barna sine," sier Barkley.

"Styrmenn uten ratt" er nå distribuert til alle landets grunnskoler gjennom PPT. Også PPT for videregående skole har fått DVDen tilsendt.

Faglitteratur

Møt dem!

Om å møte barn og unge i skolehverdagen

Tore Stubbe

Gyldendal Norske Forlag 2006

Du får beskjed fra fire opphissede elever om at det er en slåsskamp i gang utafor klasserommet. Du må komme med en gang! "De holder på å drepe Tor!" Jeg kjenner min egen opphisselse stige av nyheten. Et ekstra stressmoment er det at den telefonen som jeg måtte ta i friminuttet, nå må utsettes. Er det så dramatisk som de sier? Klarer jeg da å gå rolig fram, merke meg hvem som står rundt kamphanene, hvordan de opptrer – og så si med rolig hverdagsstemme: ----

De små og store hendelser i skolen, hvordan skal en gripe fatt i dem for at utgangen blir best mulig for alle parter?

Det er en utfordring alle lærere møter daglig. Har læreren anledning til å sette seg ned å lese seg opp om eksistensialistiske eller økologiske pedagogiske perspektiv for å se løsninger i forhold til sine daglige utfordringer? Neppes. Behovet for å gjøre de riktige tingene der og da er nok overordnet. Tore Stubbe viser her at lærerne med små grep kan endre tilnærming i klassen slik at en utløser både tillit, mening og engasjement i skolearbeidet. Han presenterer metoder og nye tanker som gjør det lettere å håndtere problemer som oppstår, og som gjør at en rett og slett opplever lærergjerningen i et mer positivt lys.

Metodene er utviklet for å bearbeide konfliktsituasjoner og for å utfordre elevene til å bli mer bevisste på sin egen atferd – slik at de over tid selv tar ansvaret for å endre atferd. Metodene er enkle å ta i bruk, og de har vist seg å fungere i praksis. Boka er en nyttig verktøykasse til bruk i møtet med elevene. Den

er fundert i pedagogisk forskning og teori. Boka henvender seg til lærere og studenter i lærerutdanning, men metodene kan også lett tilpasses andre situasjoner der voksne møter barn.

Positiv atferd og støttende læringsmiljø i skolen

Anne Arnesen, Terje Ogden og Mari-Anne Sørli

Universitetsforlaget 2006

Hva kjennetegner et positivt og støttende læringsmiljø i skolen? Hva må gjøres for å få det til i praksis?

Barns oppvekstmiljø har på samme måte som skolen og dens personale gjennomgått store endringer de seneste tiårene, noe som byr på nye muligheter og nye utfordringer. Blant annet har synet på barneoppdragelse og læring endret seg. Både foreldrenes og lærernes rolleautoritet og den sosiale strukturen som formidles gjennom regler og normer, er svekket. Foreldre og lærere har tatt et oppgjør med autoritære oppdragsidealer, og vi ser hvordan de såkalte forhandlingsbarna møter skolen med andre forutsetninger og forventninger en tidligere. Den sosiale strukturen i skolen er forandret med mer åpen skole og mer fleksible elevgrupperinger. Lærerrollen er utvidet og mindre tydelig enn før, læreren skal tilrettelegge, organisere, veilede, oppdra og gi omsorg.

Mens noen elever trives med mer frihet og utfoldelsesmulighet, fungerer det dårlig for de elever som føler behov for mer struktur. I denne nye skolevirkeligheten er det behov for å utvikle samarbeidsmønstre og en kollektiv praksis som gir elever med ulike forutsetninger

mulighet for sosialt kompetent mestring av felles regler, normer og forventninger.

Boka gir konkrete verktøy til å jobbe med denne type problemstillinger. Den beskriver en proaktiv og praktisk pedagogikk med utgangspunkt i forskningsbasert kunnskap. Den gir innføring i modeller, program og metoder. Alt dette med formål å bedre skolens læringsmiljø og sosiale kultur og med vekt på den voksnes muligheter til å påvirke ferdigheter og atferd.

Skjønn litteratur

Julener over, romjula ga kanskje en liten åpning til å koble av med noe annet en faglitteratur, og hvorfor ikke med en av de mest profilerte forfattere i vår tid?

Peruanske Mario Vargas Llosa (70) regnes som en av de mest aktive og innflytelsesrike intellektuelle personligheter i vår samtid, fordi han stadig engasjerer seg i diskusjoner om frihet, vold, sensur og rettferdighet. Hans romaner er frodige og innlemmer alle fortellerteknikker fra indre monolog til brutal realisme. Her er et boktips fra redaktøren

Bukkefesten

Gyldendal Norske Forlag 2004

MARIO
VARGAS
LLOSA

Om makt og maktmisbruk.

”Bukkefesten” handler bl.a. om tyrannen og diktatoren Rafael Leonidas Trujillo som styrte Den dominikanske republikk fra 1930 til 1961. Boken beskriver hvordan de fleste verdier omsettes til makt, og hvor menneskelig moral og verdighet korrumpes systematisk.

Boka oppsummerer fire års forsknings- og utviklingsarbeid knyttet til PALS-modellen. (Positiv atferd, støttende læringsmiljø og samhandling i skolen). I utprøving av modellen har forfatterne bistått skoler i arbeidet med å skape et inkluderende og trygt miljø med rom for utvikling og læring.

Forfatterne, Anne Arnesen, Terje Ogden og Mari-Anne Sørli er knyttet til Norsk senter for studier av problematferd og innovativ praksis (Atferdssenteret) i Oslo.

Dette gjelder en hel nasjon, med noen få unntak, nemlig de som i 1961 blåste hodet av ”Bukken”, som han kaltes fordi han ved lov kunne ta møydommen på hvilken jente han vil i riket sitt. Og den som ønsket å beholde sin ministerpost måtte finne seg i å avgi sin hustru til en hyrdestund med diktatoren dersom hun falt i smak.

Snakker vi om primitive og tøylesløse barbarene? Nei slett ikke, i alle fall ikke i tradisjonell forstand. Trujillo omga seg med en elite av de mest velutdannede mennesker i landet, og selvfølgelig hæren. Mange av diktatorens nære medarbeidere var høyst intelligente mennesker med sine (reelle) doktorgrader. Trujillo selv fikk anerkjennelse, ordrer og medaljer fra Vatikanet og Paven, og han stod lenge på god fot med amerikanerne, helt fram til Kennedy- perioden, hvor han etter hvert ble en for varm potet med hensyn til menneskerettigheter.

Regimet minnet på mange måter om nazityskland, hvor makt hadde en overordnet verdi, samlet ved smart intrigemakeri og strategisk ondskap som satte en hel befolkning ut av spill.

Boken beskriver de mørke og nærmest surrealistiske sidene ved et diktatur, men forfatteren mestrer også å tydeliggjøre hvor attraktiv makt er for enkelte, den totale makt over andre mennesker. Ikke rikdom, men kun makt over andre.

Det kan være vel verd å reflektere over. Offentlig makt er et høyst anvendelig redskap og kan utrette samfunnsmessige mirakler i rette hender, men som Llosa beskriver, makt kan som personlig rusmiddel bli både vanedannende og monsterskapende.

